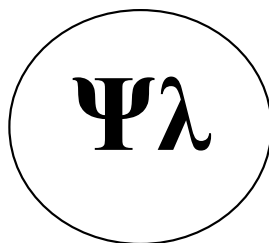

ISSN 2309-1797 (print)

ISSN 2415-3397 (online)

PSYCHOLINGUISTICS

Психолінгвістика

Volume 31, Issue 1, 2022

Psycholinguistics (2022). Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav. 31(1). 234 p.

The Journal of Research Papers of Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav was submitted in the category A journals among scientific qualified Ukrainian publications in the sphere of *Psychology* and *Philology* (Minute № 612 from May 5th 2019)

Journal is included to international peer-reviewed open access journals and indexed in **Web of Science Core Collection (ESCI) and SCOPUS**

EDITORIAL BOARD:

LARYSA O. KALMYKOVA, Dr. Sc. in Psychology, Professor (*Editor-in-Chief*)
MARYNA I. NAVALNA, Dr. Sc. in Philology, Professor (*Managing Editor*)
NATALIYA V. KHARCHENKO, Dr. Sc. in Psychology, Professor (*Executive Assistant*)

Responsible editors:

Hristo S. Kyuchukov, Dr. Sc. in Pedagogy, Professor (Poland), **Irina V. Volzhentseva**, Dr. Sc. in Psychology, Professor, **Kostiantyn I. Mizin**, Dr. Sc. in Philology, Professor, **Heorhii V. Kalmykov**, Dr. Sc. in Psychology, Professor, **Mahdalyna V. Lyla**, Ph.D. in Psychology, Assistant Professor, **Lyubov P. Letiucha**, Ph.D. in Philology, Assistant Professor, **Inna V. Mysan**, Ph.D. in Pedagogy, Assistant Professor, **Olesia B. Skliarenko**, Ph.D. in Philology, Assistant Professor, **Tatiana V. Kyrchenko**, Ph.D. in Psychology Assistant Professor

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD:

Adam Bartoszek, Dr. Sc. in Sociology, Professor (Poland).
Aleksandr F. Bondarenko, Dr. Sc. in Psychology, Professor, Academician of NAES of Ukraine (Ukraine).
Olena Ig. Goroshko, Dr. Sc. in Philology, Dr. Sc. in Sociology, Professor (Ukraine).
Joshua Keiles Hartshorne, Ph.D. in Psychology, Assistant Professor (USA).
Dwivedi Ratnech, Ph. D. in Philology (India).
Jill G. de Villiers, Ph. D. in Psychology, Professor (USA).
Nadja N. Ruhl, Ph.D. in Language and Literary Studies (Italy).
Larysa V. Zasiakina, Dr. Sc. in Psychology, Professor (Ukraine).
Oleksandr Kapranov, Ph. D. in Philology, Assistant Professor (Norway).
Larysa F. Kompantseva, Dr. Sc. in Philology, Professor (Ukraine).
Nataliya O. Mykhalchuk, Dr. Sc. in Psychology, Professor (Ukraine).
Ehsan Namaziandost, Ph. D. in Applied Linguistics (TEFL), Assistant professor (Iran).
William New, Dr. Sc. in Psychology, Professor (USA).
Marsel Pikhart, Ph. D. in Applied Linguistics, Assistant Professor (Czech Republic).
Valentyna L. Pleskach, Dr. Sc. in Economics, Professor (Ukraine).
Natalya V. Ringblom, Ph. D. in Linguistics, Assistant Professor (Sweden).
Valentina A. Romenkova, Dr. Sc. in Psychology (Latvia).
Olena O. Selivanova, Dr. Sc. in Philology, Professor (Ukraine).
Bogdan Trocha, Dr. Sc. in Philology, Professor (Poland).
Alexander M. Kholod, Dr. Sc. in Philology, Professor (Ukraine).
Vitalii A. Shymko, Dr. Sc. in Psychology, Professor (Ukraine).

Recommended by a Scientific Council of Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav (Transaction № 8 from March 17th 2022).

Psycholinguistics. Психолінгвістика. зб. наук. праць. Переяслав: ФОП Домбровська Я.М. 2022. Вип. 31(1). 234 с.

Збірник наукових праць Університету Григорія Сковороди в Переяславі
внесено до категорії "А" Переліку наукових фахових видань України
із *психологічних наук та філологічних наук*
(протокол № 612 від 07.05.2019 р.)

Збірник включено до міжнародних наукометричних баз
Web of Science Core Collection (ESCI) та SCOPUS

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

КАЛМИКОВА Л.О., д. психол.н., проф. (*головний редактор*)
НАВАЛЬНА М.І., д. філол. н., проф. (*заступник головного редактора*)
ХАРЧЕНКО Н.В., д. психол.н., проф. (*відповідальний секретар*)

Відповідальні редактори:

Ключуков Х.С., д. пед. н., проф. (Польща), **Волженцева І.В.**, д. психол. н., проф.,
Калмиків Г.В., д. психол. н., проф., **Мізін К.І.**, д. філол. н., проф., **Ліля М.В.**, к. психол. н., доц.,
Летюча Л.П., к. філол. н., доц., **Мисан І.В.**, к. пед. н., доц., **Склярєнко О.Б.**, к. філол. н., доц.,
Кириченко Т.В., к. психол. н., доц.

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Бартошек Адам, доктор соціологічних наук, професор (Польща).
Бондаренко О.Ф., доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України (Україна).
Горошко О.І., доктор філологічних наук, доктор соціологічних наук, професор (Україна).
Хартсхорн Джошуа Кейлз, доктор філософії в галузі психології, асистент професора (США).
Ратнеш Двіведі, доктор філософії (Ph.D.) (Індія).
Джилл де Віллєрс, доктор філософії в галузі психології (Ph.D.), професор (США).
Руль Н.М., доктор філософії в галузі лінгвістики та літературознавства (Ph.D.) (Італія).
Засскіна Л.В., доктор психологічних наук, професор (Україна).
Капранов О., доктор філософії в галузі лінгвістики (Ph.D.), доцент (Норвегія).
Компанцева Л.Ф., доктор філологічних наук, професор (Україна).
Михальчук Н.О., доктор психологічних наук, професор (Україна).
Ехсан Намазіандост, доктор філософії (TEFL), асистент професора (Іран).
Вільям Нью-Джордж, доктор психологічних наук, професор (США).
Пікхарт Марсель, доктор філософії в галузі прикладної лінгвістики (Ph.D.),
асистент професора (Чехія).
Плескач В.І., доктор економічних наук, професор (Україна).
Рінгблом Н.С., доктор філософії в галузі лінгвістики (Ph.D.), асистент професора (Швеція).
Роменкова В.А., доктор психологічних наук (Латвія).
Селіванова О.О., доктор філологічних наук, професор (Україна).
Троха Богдан, доктор філологічних наук, професор (Польща).
Холод О.М., доктор філологічних наук, професор (Україна).
Шимко В.А., доктор психологічних наук, професор (Україна).

Рекомендовано Вченою радою Університету Григорія Сковороди в Переяславі
(протокол № 8 від 17 березня 2022 р.).

CONTENT

Akimova Nataliia, Akimova Alina & Akimova Anastasiya. The Study of the Genesis of Internet Texts Understanding in Adolescence Depending on the Level of Mental and Speech Development.....	6
Altakhaineh Rahman Abdel, Alkhatib N. Razan & Alhendi Hiba. The Acquisition of Basic Word Order by Children with Autism Spectrum Disorder	25
Ivaniuk Hanna, Melnyk Inna & Proshkuratova Tamara. Psychosemantics of the Concept of “Mental Health” in the Language Consciousness of Students of Pedagogical Specialties.....	44
Krolivets Yuliia. Peculiarities of External Speech Operations in Narrative Speech of Senior Preschool Children	63
Mykhalchuk Nataliia, Zlyvko Valeriy, Lukomska Svitlana, Nabochuk Alexander & Khrystych Nina. Psycholinguistic Paradigm of the Medical Staff – Patients Communicative Interaction in the Conditions of COVID-19 in Ukraine and Scotland	92
Pikhart Marcel, Al-Obaydi Liqaa Habeb & Rehman Mohsin Abdur. A Quantitative Analysis of the Students’ Experience with Digital Media in L2 Acquisition	118
Hamdan Hady. The Communicative Functions of Emojis: Evidence from Jordanian Arabic-Speaking Facebookers.....	141
Shymko Vitalii. Psycholinguistics of Organizational Phenomena: A Case of the Managerial Culture Study.....	173
Yatsenko Tamara, Ivashkevych Ernest, Halushko Lyubov & Kulakova Larysa. Dialogue in In-Depth Cognition of the Subject’s Psyche: Functioning of Pragmatic Referent Statements	187

ЗМІСТ

Акімова Наталія, Акімова Аліна & Акімова Анастасія. Дослідження генези розуміння текстів інтернету в юнацькому віці залежно від рівня мисленнєво-мовленнєвого розвитку	6
Алтахіне Рахман Абдель, Алхатіб Н. Разан & Алхенді Хіба. Засвоєння базового порядку слів дітьми з синдромом аутистичного спектра.....	25
Іванюк Ганна, Мельник Інна & Прошкуратова Тамара. Психосемантика поняття “психічне здоров’я” у мовній свідомості студентів педагогічних спеціальностей	44
Кролівець Юлія. Особливості зовнішньомовленнєвих операцій розповідного мовлення дітей старшого дошкільного віку.....	63
Михальчук Наталія, Зливков Валерій, Лукомська Світлана, Набочук Олександр & Христич Ніна. Психолінгвістична парадигма комунікативної взаємодії медичних працівників з пацієнтами в умовах пандемії COVID-19 в Україні та Шотландії.....	92
Пікхарт Марсель, Аль-Абайді Лікаа Хабеб & Рехман Мохсін Абдур. Квантитативний аналіз досвіду студентів із використання цифрових медіа з метою оволодіння другою мовою (L2)	118
Хамдан Хаді. Комунікативні функції Емодзі: дані йорданських арабомовних користувачів Facebook	141
Шимко Віталій. Психолінгвістика організаційних явищ: приклад дослідження управлінської культури.....	173
Яценко Тамара, Івашкевич Ернест, Галушко Любов & Кулакова Лариса. Діалог у глибинному пізнанні психіки суб’єкта: функціонування прагматичних референтних висловлювань.....	187

The Study of the Genesis of Internet Texts Understanding in Adolescence Depending on the Level of Mental and Speech Development

Дослідження ґенези розуміння текстів інтернету в юнацькому віці залежно від рівня мисленнево-мовленневого розвитку

Nataliia Akimova¹

Dr. Sc. in Psychology,
Assistant Professor

E-mail: natashashadow8@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-9952-1153>

Наталія Акімова¹

доктор психологічних наук,
доцент

Alina Akimova²

Ph.D. in Philology,
Assistant Professor

E-mail: a_alina09@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-7546-2902>
ResearcherID: C-5824-2017
Scopus Author ID: 57215595841

Аліна Акімова²

кандидат філологічних наук,
доцент

Anastasiya Akimova³

Student

E-mail: nastia.a@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-3484-7205>

Анастасія Акімова³

студентка

¹ *Kropivnitsky Institute of State
and Municipal Administration
(Ukraine)*

✉ 73, Levytskyi Str.,
Kropivnitsky, 25026

¹ *Кропивницький інститут
державного та муніципального
управління (Україна)*

✉ вул. Левитського 73,
м. Кропивницький, 25026

² *Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine)*

✉ 2, Frometivska Str., Kyiv,
Ukraine, 203039

² *Міжрегіональна Академія управління персоналом (Україна)*

✉ вул. Фрометівська, 2, Київ,
Україна, 203039

³ *Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)*

✉ 14, T. Shevchenko Boul., Kyiv,
Ukraine, 01601

³ *Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)*

✉ бульвар Т. Шевченка, 14, Київ,
Україна, 01601

Original manuscript received November 16, 2020

Revised manuscript accepted January 22, 2022

ABSTRACT

Objective. *The article presents the results of studying the specifics of the Internet texts understanding by young readers. The peculiarities of the genesis of the Internet texts understanding depending on the level of thinking and speech development are studied. The regularities of the dynamics of successful understanding with the growth of the level of thinking and speech development at each stage of the understanding process are revealed.*

Materials & Methods. *Theoretical (deduction, induction, analysis, synthesis, generalization, systematization), empirical (experiment, method of semantic and pragmatic interpretations, content analysis; subjective scaling) and statistical methods (primary statistics, correlation analysis) were used for this purpose. The sample of the experiment consisted of 122 males and females. The study of the specifics of understanding and the level of Internet using experience were conducted according to the author's method "Success of understanding the texts of the Internet". This method is presented in the article. The study found that the Internet texts understanding in adolescence is characterized by the activity of reception (indicating their significant interest in the cyberspace), superficial assessment of the text complexity and the tendency to predict the content by title and illustration. At the interpretation stage the qualitative criterion is adequacy, and the quantitative criterion is the completeness of the interpretation of the sense dominant. At the stage of emotional identification the success of understanding is determined by the adequacy of the assessing of the text understandability and the consistency of the emotional attitude to the Internet texts. The level of thinking and speech development of respondents was determined using a number of standardized tests, including the Ebbinghaus test, the method of "Establishing patterns" by Pokrovsky, KOT (short indicative screening test, intelligence diagnostic test).*

Results. *As a result of the study, it was determined that the subjects with the high level of thinking and speech development read the Internet texts more actively and can more accurately predict the content of the text by picture, worse by title. The success*

of interpretation also improves with the level of thinking and speech development, regardless of the type of Internet text. At the stage of emotional identification of the genesis of Internet text understanding is determined by the level of thinking and speech development only in relation to the consistency of emotional attitude, which depends on the specifics of the Internet text.

Conclusions. It is proved that the level of thinking and speech development of young people affects the success of their understanding of Internet texts. This influence is especially noticeable at the stages of reception and interpretation. At the stage of emotional identification, the level of thinking and speech development affects only the consistency of emotional attitude and only in relation to certain types of Internet texts.

Key words: understanding, Internet text, perception, interpretation, emotional identification, thinking and speech development, genesis of understanding.

Вступ

Багатьох дослідників проблеми розуміння цікавило питання, чи впливає рівень розвитку когнітивної сфери на ефективність розуміння тексту (Дейк & Кинч, 1988; Залевская, 1990; Чепелева, 1992; Новиков, 1999; Van den Broek et al., 1999; Graesser, Wiemer-Hastings P. & Wiemer-Hastings K., 2001; Знаков, 2005; Cummine et al., 2016; Foucart et al., 2016; Hubers, Snijders & Hoop, 2016; Bosco & Gabbatore, 2017; Sharon & Thompson-Schill, 2017; De Freitas et al., 2018; Nahne et al., 2018; Houghton, 2018; Ohadi et al., 2018; Khmel, 2021 та ін.). Нам здається, що очевидною відповіддю на це питання є стверджувальна відповідь “так”. Але, чи існують подібні кореляції насправді? Наскільки вони істотні? Зокрема, щодо процесів мислення та мовлення, які традиційно вважаються ключовими у процесі раціональної інтерпретації тексту. Ці питання, їх недостатнє вивчення зумовили організацію і проведення спеціального дослідження. *Об’єкт дослідження* – генеза розуміння текстів інтернету у юнацькому віці. *Предмет дослідження* – залежність генези розуміння текстів інтернету від рівня мисленнево-мовленневого розвитку користувачів інтернету юнацького віку.

Мета статті – представити результати дослідження генези розуміння текстів інтернету в юнацькому віці залежно від рівня мисленнево-мовленневого розвитку; простежити, чи розвивається, покращується ефективність розуміння текстів зі зростанням рівня мисленнево-мовленневого розвитку особистості.

Методи та методики дослідження

Для досягнення мети були використані наступні теоретичні методи і методики: (а) дедуктивний – як шлях від абстрактного до конкретного; (б) індуктивний – як узагальнення фактів; (в) аналіз – як шлях від цілого до частин; (г) синтез – як шлях від частин до цілого; (д) узагальнення – як перехід на більш високу ступінь абстракції шляхом виявлення загальних ознак (властивостей, відношень, тенденцій розвитку і т. п.) предметів; (е) систематизація як зведення розрізнених знань у єдину наукову систему. Цей комплекс теоретичних методів дослідження було використано для побудови емпіричної концепції дослідження детермінації генези розуміння текстів інтернету рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку інтернет-користувачів та якісної інтерпретації отриманих у ході констатувального експерименту фактологічних даних. Згідно з концепцією дослідження було проведено паралельне вивчення специфіки розуміння текстів інтернету та рівня мисленнєво-мовленнєвого розвитку респондентів, залучених до експерименту.

Метою емпіричного етапу дослідження було встановлення того, чи є рівень мисленнєво-мовленнєвого розвитку детермінантою генези розуміння текстів інтернету. Емпіричне дослідження проведене за допомогою таких психологічних та психолінгвістичних методів, як: (а) експеримент (семантизуючий та рецептивний – для аналізу відповідей на перше і друге запитання до кожного тексту авторської методики “Успішність розуміння текстів інтернету”); (б) метод семантичних і прагматичних інтерпретацій (комплексне тлумачення сенсу висловлювань на основі широкого контексту електронної ситуації концептуальний аналіз тексту (визначення змістовної структури, виокремлення домінант, ключових слів було використано для аналізу відповідей на третє, четверте та шосте питання методики “Успішність розуміння текстів інтернету”); (в) контент-аналіз (для аналізу відповідей на перше та шосте запитання методики “Успішність розуміння текстів інтернету”); (г) процедура суб’єктивного шкалування (метод абсолютних оцінок) – для обробки відповідей на п’яте та шосте запитання методики “Успішність розуміння текстів інтернету”; (д) мультимедійний експеримент – для визначення частки вербальної та невербальної інформації й типу кореляції між ними (дублювання, доповнення, заміщення) в аналізі

відповідей на восьме запитання методики “Успішність розуміння текстів інтернету”; (е) тести (Еббінгауза, методика “Встановлення закономірностей” Б.Л. Покровського, КОТ (короткий орієнтовний відбірковий тест В.Н. Бузина, Е.Ф. Вандерліка, опитувальник діагностики інтелекту) – для оцінки рівня мисленнево-мовленнєвого розвитку респондентів; ж) авторська методика “Успішність розуміння текстів інтернету”. Математична обробка даних здійснювалася за допомогою первинної статистики, статистичного виводу, з врахуванням таких статистичних показників як мода та розмах варіації, кореляційного аналізу (на основі коефіцієнта Пірсона). Також використовувалися інтерпретаційні методи, що ґрунтуються на конкретних принципах системного, діяльнісного, когнітивного, психолінгвістичного, генетичного підходів. Вони застосовувалися для пояснення отриманих результатів з точки зору первинних припущень та посилянь, інтеграцію отриманих емпіричних закономірностей у єдину наукову картину світу.

Для визначення специфіки розуміння текстів інтернету було розроблено авторську методику “Успішність розуміння текстів інтернету”, що пройшла перевірку на валідність та надійність (детальніше методологія, стимульний матеріал та процедура валідизації цієї методики за допомогою факторного аналізу методом головних компонент із використанням Varimax-ротації описана в монографії (Акімова, 2020). Зазначена методика включає 10 текстів інтернету різних жанрів, тематичного спрямування, обсягу та рівня складності. До кожного з цих текстів було запропоновано низку тотожних запитань та завдань:

-
- 1. Про що цей текст? Поясніть.*
  - 2. Яким постає об’єкт обговорення?*
  - 3. Підкресліть незрозумілі слова, напишіть, якими словами Ви б їх замінили?*
  - 4. Поставте по 1–3 запитання до цього тексту.*
  - 5. Оцініть ступінь складності розуміння (від 1 до 5: 1 – зовсім незрозуміло – 5 – зрозуміло без варіантів), підкресліть слова, що ускладнюють розуміння. 1 2 3 4 5*
  - 6. Оцініть рівень об’єктивності передачі інформації (О-об’єктивно, СК – суб’єктивно критично, СС – суб’єктивно схвально). О СК СС*

7. *Напишіть відгук до цього тексту.*
  8. *Чи допомагає малюнок у розумінні цього тексту?*
-

Специфіка розуміння текстів вивчалася на кожному етапі розуміння за допомогою критеріїв успішності розуміння. Отже, критеріями успішності розуміння на етапі (а) рецепції визначено *активність рецепції* (показник: кількість проінтерпретованих текстів) та *точність очікувань* за назвою та ілюстрацією (показник: кількість правильних прогнозів за назвою чи малюнком щодо змісту тексту); (б) на етапі інтерпретації якісним критерієм є *адекватність інтерпретації*, а кількісним – *повнота інтерпретації текстів* інтернету (показник: відсоток відображених у вторинному тексті ключових слів із первинного тексту); (в) на етапі емоційної ідентифікації – *адекватність оцінки* зрозумілості текстів інтернету (показник: різниця між оцінкою зрозумілості та фактичними результатами за показником адекватності і повноти інтерпретації) та *узгодженість емоційного ставлення* до текстів інтернету (показник: збіг схвальних, критичних та нейтральних конотацій у вторинних текстах одного досліджуваного (конотації визначаються з відповідей на шосте та сьоме питання методики “Успішність розуміння текстів інтернету”).

Юнацький вік було обрано з кількох причин: по-перше, у цьому віці мисленнево-мовленнєві процеси сягають піків свого розвитку; по-друге, юнаки часто надають перевагу саме раціональному осмисленню світу, іноді вони схильні навіть до надмірної раціоналізації; по-третє, сучасні юнаки формують свої уявлення про світ і себе в ньому, часто спираючись на тексти, а не на досвід реального життя, який у цьому віці ще тільки починає акумулюватися. Натомість віртуальний світ інтернету набуває для них особливо важливого значення, інформація, трансльована через інтернет, часто здається правдивішою, ніж отримана від батьків та вчителів. Багато юнаків схильні проводити майже весь вільний час в інтернеті (у попередніх дослідженнях ми виявили, що в середньому юнаки користуються інтернетом 7 днів на тиждень та проводять в Мережі 8 і більше годин на добу (Акімова, 2020)). Вони впевнені, що їхні справжні друзі – це їхні співрозмовники в Мережі. Подібні міркування іноді стають підставами для формування інтернет-залежності, яку акцентують у своїх працях авторитетні

сучасні дослідники феномену інтернету (Young, 1998; Шевченко, 2002; Dresner, 2005; Посохова, 2006; Наумова, 2008; Горошко, 2009; Мелешников, 2010; Смолл & Ворган, 2011; Турецька, 2011; Ван Шилу, 2013; Карр, 2013; Войскунский, 2013а; Лутовинова, 2013; Шпитцер, 2014; Khmel, 2021 та ін.). Засобом цього феномену є інтернет-тексти, а процес формування такої адикції тісно пов'язаний з процесом розуміння текстів інтернету.

Вибірка

Вибірка респондентів юнацького віку нараховувала 122 особи, з яких 14.8% чоловічої та 85.2% жіночої статі з неповною вищою освітою. Такий вибір респондентів був зроблений передусім з метою врахування віку та соціального статусу, що детермінували подібний рівень інтернет-активності, соціальної та інтернет-компетентності. Гендерна нерівномірність вибірки пояснюється тим, що аналіз гендерної специфіки не був завданням цього експерименту, тож до участі були залучені добровольці незалежно від статі. Дослідження було організовано в груповій формі, період проведення – з 2017 по 2020 рр.

Передбачалося, що результати розуміння текстів інтернету залежатимуть від рівня мисленнево-мовленневого розвитку. Тому також було визначено цей рівень за допомогою низки стандартизованих тестів, зокрема тесту Еббінгауза, методики “Встановлення закономірностей” (Б.Л. Покровський), КОТ (короткий орієнтовний відбірковий тест В.Н. Бузина, Е.Ф. Вандерліка, опитувальник діагностики інтелекту). Ці методики спрямовані на дослідження особливостей розвитку мислення та мовлення у їх тісному взаємозв'язку, що знаходить своє відображення і в процесі розуміння. Обрані тести характеризуються високим рівнем надійності та валідності, що засвідчується їх широким використанням у сучасних наукових дослідженнях. Тест Еббінгауза передбачає заповнення пропусків у поданому тексті й використовується для визначення загального рівня мовленневого розвитку осіб, що мають більш ніж 7 класів середньої освіти. У стимульному матеріалі наявні 16 пропусків, правильне заповнення кожного оцінюється в 1 бал, таким чином, мінімальна оцінка за виконання цього тесту 0 балів, максимальна – 16 балів. У авторській

методиці не встановлена шкала для співвіднесення кількості балів із певним рівнем розвитку, тому для цього ми змушені були керуватися результатами нашого дослідження. Середня оцінка 716 респондентів за цим тестом склала 11.5 ± 1.56 бали, відповідно рівень в 11–12 балів було визначено як середній, менше 10 балів – низький, більше 13 балів – високий.

Тест КОТ є адаптацією тесту Е.Ф. Вандерліка, який своєю чергою є адаптацією тесту Отіса. Названа група тестів належить до категорії тестів загальних розумових здібностей. Згідно з інструкцією, тест допускає вирішення завдань в будь-якій послідовності впродовж 15 хвилин. Досліджуваным пропонується 50 завдань, їх відповіді порівнюються з ключем, за кожен правильну відповідь нараховується 1 бал. Таким чином мінімальна оцінка за виконання цього тесту складає 0 балів, максимальна – 50 балів. Узагальнюючи, визначаємо середній рівень у 19–24 бали, 18 і менше – низький рівень, 25 і більше високий.

Тест “Встановлення закономірностей”, розроблений і апробований Б.Л. Покровським у 1961 році, спрямований на дослідження особливостей мислення, а саме: здатності до аналізу і порівняння, уміння робити логічні побудови, легкості виникнення асоціативних зв’язків, встановлення тотожності й відмінностей, швидкості переключення з одного способу розумової дії на інший, стійкості уваги та оперативної пам’яті. Досліджуваным пропонується 25 рядків по 5 слів, одне з яких закодоване кількома немовними знаками (+ ? * ; тощо). Упродовж 8 хвилин вони мають знайти якнайбільше зашифрованих слів, припустивши щонайменше помилок. Кількість балів підраховується за формулою з урахуванням кількості рядків та слів, що проглянув досліджуваний, і визначається в діапазоні від 0 до 125 балів. Орієнтуючись на шкалу, зазначену в методиці, систематизуємо результати: 65–84 визначаємо як середній рівень, 64 і менше – як низький, 85 і більше – як високий.

Згрупована оцінка отриманих результатів дозволила встановити належність користувача до високого, середнього чи низького рівня мисленнево-мовленневого розвитку (Табл. 1).

Таким чином, було виявлено, що у вибірці юнаків 10.0% досліджуваних із високим, 51.7% із середнім, 38.3% із низьким рівнем мисленнево-мовленневого розвитку (рис. 1).

Таблиця 1

Критерії визначення рівня мисленнєво-мовленнєвого розвитку

Методика	Результат (бали)		
	Високий рівень	Середній рівень	Низький рівень
Тест Еббінгауза	13 і більше	11–12	10 і менше
Тест КОТ	25 і більше	19–24	18 і менше
Методика “Встановлення закономірностей” (Б.Л. Покровський)	92 і більше	65–91	64 і менше

Рис. 1

Розподіл вибірки юнаків за рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку

Далі шляхом порівняння та кореляційного аналізу зіставлялися відповіді за методикою “Успішність розуміння текстів інтернету” респондентів із високим, середнім та низьким рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку за кожним критерієм успішності розуміння з урахуванням специфіки кожного типу тексту інтернету, що були представлені в дослідженні, та визначалися кореляції між рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку та успішністю розуміння текстів інтернету.

Результати

У результаті експериментального дослідження було зафіксовано наступні показники успішності розуміння текстів інтернету (Табл. 2).

Таблиця 2

Кореляція між рівнем мисленнево-мовленнєвого розвитку та усередненими показниками успішності розуміння у юнацькому віці

Рівень мисленнево-мовленнєвого розвитку	Етап рецепції			Етап інтерпретації	Етап емоційної ідентифікації	
	Активність рецепції	Точність очікувань реципієнтів		Адекватність і повнота інтерпретації	Адекватність оцінки зрозумілості текстів інтернету	Узгодженість емоційного ставлення до текстів інтернету
		назва	малюнок			
Високий	93.6 ¹ ±12.21 ²	44.0 ¹ ±25.40 ²	41.3 ¹ ±42.25 ²	25.6 ¹ ±8.70 ²	65.7 ¹ ±23.44 ²	18.8 ¹ ±18.10 ²
Середній	90.9 ¹ ±13.78 ²	46.1 ¹ ±26.83 ²	50.1 ¹ ±44.38 ²	25.4 ¹ ±8.69 ²	64.0 ¹ ±20.32 ²	16.9 ¹ ±19.99 ²
Низький	79.6 ¹ ±27.02 ²	36.3 ¹ ±19.78 ²	19.7 ¹ ±35.45 ²	20.6 ¹ ±10.96 ²	69.3 ¹ ±17.37 ²	11.4 ¹ ±14.08 ²
Різниця між успішністю розуміння читачів високим та низьким рівнем ММР	14.0	7.7	21.6	5.0	-3.6	7.4
Коефіцієнт кореляції	0.27	0.22	0.25	0.24	-0.10	0.20

Примітка: 1 – середнє арифметичне за показником у відсотках; 2 – стандартне відхилення (Sd); 3 – критичне значення $r = 0.14$ при $n = 244$ на прийнятому рівні значимості $p = 0.05$

Подані в таблиці результати аналізу емпіричних даних дають змогу означити такі закономірності генези розуміння текстів інтернету в юнацькому віці.

На етапі рецепції зафіксована пряма залежність між якістю розуміння та рівнем мисленнево-мовленнєвого розвитку. Високий рівень розвитку когнітивних показників найвірогідніше зумовлює широкі інтереси, які власне й пояснюють високу активність рецепції. Отже, чим вище рівень мисленнево-мовленнєвого розвитку, тим активніше досліджувані читають тексти інтернету ($r = 0.27$) та точніше можуть прогнозувати зміст тексту за заголовком ($r = 0.22$) та за малюнком ($r = 0.25$). Кореляції щодо точності очікувань за малюнком дещо істотніші, ніж вербальні, тож рівень мисленнево-мовленнєвого розвитку детермінує більше візуальне прогнозування. Рівень мисленнево-мовленнєвого розвитку визначає точність візуального прогнозування на 21.6% (різниця в точності очікувань респондентів із високим та низьким рівнем ММР), тоді

як активність рецепції корелюється заданим чинником у межах 14.0% (різниця в активності рецепції респондентів з високим та низьким рівнем ММР).

На етапі інтерпретації спостерігається тенденція генези розуміння вбік покращення адекватності та повноти інтерпретації під впливом рівня мисленнєво-мовленнєвого розвитку ($r = 0.24$);

На етапі емоційної ідентифікації кореляція між рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку та адекватністю оцінки текстів інтернету є незначущою ($r = -0.1$). При цьому зафіксована пряма істотна кореляція узгодженості емоційного ставлення до текстів інтернету (критичне, нейтральне або схвальне) з рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку ($r = 0.2$). Виявлено, що вагомість впливу рівня мисленнєво-мовленнєвого розвитку залежить від типу тексту інтернету.

Таблиця 3

Успішність узгодженості емоційного ставлення до текстів інтернету в юнацькому віці залежно від рівня ММР

Рівень ММР	Коефіцієнт узгоджених ставлень до текстів інтернету, (%)										Середнє значення
	А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З	І	
Високий	30	20	10	4	10	20	10	20	10	10	0.19 ±0.08
Середній	20	20	10	20	10	20	20	10	20	10	0.18 ±0.05
Низький	20	10	20	10	10	10	10	4	10	10	0.11 ±0.05
Коефіцієнт кореляції											0.20 >0.14

Розвинуті мисленнєво-мовленнєві здібності значно допомагають скоригувати емоційну оцінку технічних постів та відгуків, проте не впливають на оцінку інших постів, новин та мемів, і навіть заважають у розумінні економічних форумів. До того ж слід наголосити, що в усіх групах користувачів переважають неузгоджені ставлення, їх налічуємо від 70.0% до 96.0% (максимальна кількість узгоджених ставлень не перевищує 30.0%).

Отже, отримані результати дослідження детермінованості генези розуміння текстів інтернету рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку інтернет-користувачів свідчать про наявність такого зв'язку в юнацькому віці. Відтак, виявлена певна подібність розуміння текстів в інтернеті до розуміння текстів у реальному

середовищі. Встановлені класичною психолінгвістикою факти щодо розуміння у реальному світі мають місце і у кіберпросторі, але при цьому мають також певну специфіку виявлення, зумовлену умовами кіберсередовища. Отримані результати є цінними як для подальшого розвитку теорії і практики психолінгвістичної науки у її класичному розумінні, так і щодо її нового напрямку розвитку – психолінгвістики інтернету. І хоча подібні дослідження є лише першими кроками на шляху розвитку психолінгвістики інтернету, швидке поширення інфраструктури інтернету, її накладання на звичний уклад життя підкреслює соціальний запит на подібні розробки.

Доступність даних

У міжнародному репозиторії Mendeley Data Search розміщено дослідницькі дані, описані в результатах дослідження (Акімова, 2021).

Дискусії

Оскільки психолінгвістика інтернету лише починає розвиватися, подібних чи хоча б дотичних досліджень поки що не представлено, тож, нажалі ми не маємо можливості порівняти отримані результати з подібними розробками у галузі психолінгвістики інтернету, але сподіваємося, що ця стаття стане початком такої наукової дискусії.

У процесі емпіричного аналізу генези розуміння текстів інтернету у юнацькому віці залежно від рівня мисленнєво-мовленнєвого розвитку були виявлені певні труднощі, пов'язані з шаблонністю мовлення респондентів юнацького віку, низькою мотивацією, а також перевагою друкувати відповіді, а не писати власноруч. Описані труднощі істотно не вплинули на отримані результати.

Висновки

Загалом успішність розуміння текстів інтернету на етапі рецепції в юнацькому віці прямо корелює з рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку. Кореляції щодо точності очікувань за малюнком сильніші, а отже, ММР більшою мірою визначає точність

очікувань за ілюстрацією. Чим вище рівень розвитку когнітивної сфери досліджуваних, тим активніше вони читають тексти інтернету та точніше можуть прогнозувати зміст тексту за малюнком, дещо гірше за назвою. Успішність інтерпретації також покращується зі зростанням рівня мисленнєво-мовленнєвого розвитку, незалежно від типу тексту інтернету. І хоча розрахований коефіцієнт зростання не досить високий, але кореляція свідчить, що виявлена позитивна динаміка є доволі сталою. На етапі емоційної ідентифікації генеза розуміння текстів інтернету визначається рівнем мисленнєво-мовленнєвого розвитку лише щодо узгодженості емоційної оцінки, яка залежить від специфіки тексту інтернету.

Дотримання етичних стандартів

Етичні схвалення. У всіх учасників/ць дослідження була отримана інформована згода на збір даних. У процесі проведення дослідження було дотримано відповідних етичних норм і правил; жодного морального тиску на учасників/ць експерименту не здійснювалося. Всі процедури, виконані з участю респондентів, відповідали етичним стандартам інституціонального та/або національного дослідницького комітету, а також Хельсинської декларації 1964 р. та її пізнішим поправкам або відповідним їй етичним стандартам. Експертизу дослідження було проведено Комітетом з етики наукових досліджень Кропивницького інституту державного та муніципального управління та схвалено.

Фінансування. Для проведення дослідження не було отримано жодної фінансової допомоги ні від юридичних, ні від фізичних осіб, коштів грантів чи іншої підтримки.

Конфлікт інтересів. Автори не мають потенційного конфлікту інтересів, які можуть вплинути на рішення про публікацію цієї статті. Автор підтверджує, що не пов'язаний із жодною організацією чи компанією, яка має будь-який фінансовий або нефінансовий інтерес до матеріалів дослідження, які обговорюються в цій статті.

Авторський внесок. **Акімова Н.:** ідея, концепція і дизайн дослідження, формулювання мети та завдань дослідження, організація емпіричного дослідження, редагування статті; планування і управління здійсненням експериментальної роботи, підбір стимульного матеріалу, проведення експерименту, збір та аналіз даних, оформлення таблиць і малюнків; проведення експерименту, розробка програмного забезпечення, збір та аналіз даних; **Акімова Аліна** та **Акімова Анастасія:** підбір стимульного матеріалу, опрацювання фактологічних даних, підготовка і збирання інформованої згоди від потенційних учасників експерименту, відповідальний за дотримання етичних стандартів, написання анотації, підготовка первинного варіанту рукопису, подання набору даних у міжнародний репозиторій.

Всі автори прокоментували попередні варіанти рукопису. Всі автори прочитали й схвалили остаточний варіант рукопису.

Література

- Акімова, Наталія (2021). The genesis of Internet texts understanding in adolescence depending on the level of mental and speech development. *Mendeley Data, VI*. <https://doi.org/10.17632/5y8b8kbjn9.1>
- Акімова, Н.В. (2020). *Психологія розуміння текстів інтернету*. (Монографія). Вінниця: ТОВ “ТВОРИ”.
- Ван Шилу (2013). Интернет-зависимость у участников компьютерных игр. *Дисс. канд. психол. наук*. Москва.
- Войскунский, А.Е. (2013). Актуальность психологии Интернета. Ю.П. Зинченко, А.Е. Войскунский, Т.В. Корнилова (Ред.), *Идеи О.К. Тихомирова и А.В. Брушлинского и фундаментальные проблемы психологии (к 80-летию со дня рождения): материалы Всероссийской научной конференции (с иностранным участием)*. (Москва, 30 мая – 1 июня 2013 года), (с. 50–52). Москва: Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова.
- Горошко, Е.И. (2009). Интернет-жанр и функционирование языка в Интернете: попытка рефлексии. *Жанры речи, 6*, 11–27.
- Дейк, Т.А., & Кинч, В. (1988). Стратегии понимания связного текста. *Новое в зарубежной лингвистике, 23*, 153–211.
- Залевская, А.А. (1990). *Слово в лексиконе человека. Психолингвистическое исследование*. Воронеж.
- Знаков, В.В. (2005). *Психология понимания: Проблемы и перспективы*. Москва: Издво “Институт психологии РАН”.
- Карр, Н. (2013). *Пустышка. Что Интернет делает с нашими мозгами*. (Пер. с англ. П. Миронова). Санкт-Петербург: Best Business Books.
- Лутовинова, О.В. (2013). Языковая личность в виртуальном дискурсе. *Автореф. дисс. докт. филол. наук*. Волгоград.
- Мелешников, А.А. (2010). Восприятие личности по фотографии при общении в Интернет: на материале сайтов знакомств. *Дисс. канд. психол. наук*. Ярославль.
- Наумова, Т.А. (2008). Образ “Я” Интернет-зависимых и Интернет-независимых социальных агентов в виртуальном пространстве. *Дисс. канд. психол. наук*. Ярославль.
- Новиков, А.И. (1999). Смысл: семь дихотомических признаков. *Теория и практика речевых исследований: материалы III Всероссийской конференции (АПСО – 2003)*, (с. 132–144). Москва: МГУ.
- Посохова, В.В. (2006). Соціально-психологічні особливості формування життєвих планів Інтернет-залежної молоді. *Автореф. дисс. канд. психол. наук*. Київ: Ін-т соц. та політ. психології АПН України.
- Смолл Г., & Ворган Г. (2011). *Мозг онлайн. Человек в эпоху интернета*. (Пер. с английского Б. Козловского). Москва: Колибри, Азбука-Атикус.
- Турецька, Х.І. (2011). Особистісна ідентичність схильних до Інтернет-залежності осіб. *Автореф. дисс. канд. психол. наук*. Київ: НАПН України; Ін-т соц. та політ. психології.

- Чепелева, Н.В. (1992). Психологія читання навчальної та наукової літератури в системі професійної підготовки студентів. *Автореф. дис. докт. психол. наук*. Київ: КДПІ ім. М.П. Драгоманова.
- Шевченко, И.С. (2002). Вариативность самопрезентации личности в Интернет-общении. *Автореф. дис. канд. психол. наук*. Казань.
- Шпитцер, М. (2014). *Антимозг: цифровые технологии и мозг*. (Пер. с нем. А.Г. Гришина). Москва: АСТ.
- Akimova Nataliia (Акімова, Наталія) (2021). The genesis of Internet texts understanding in adolescence depending on the level of mental and speech development. *Mendeley Data, VI*. <https://doi.org/10.17632/5y8b8kbjn9.1>
- Bosco, F.M., & Gabbatore, I. (2017). Theory of mind in recognizing and recovering communicative failures. *Applied Psycholinguistics, 38*(1), 57–88. <https://doi.org/10.1017/S0142716416000047>
- Cummine, J., Cribben, I., Luu, C., Kim, E., Bakhtiari, R., Georgiou, G., & Boliek, C.A. (2016). Understanding the role of speech production in reading: Evidence for a print-to-speech neural network using graphical analysis. *Neuropsychology, 30*(4), 385–397. <https://doi.org/10.1037/neu0000236>
- De Freitas, P.V., Peruzzi Ella Da Mota, M.M., & Deacon, S.H. (2018). Morphological awareness, word reading, and reading comprehension in Portuguese. *Applied Psycholinguistics, 39*(3), 507–525. <https://doi.org/10.1017/S0142716417000479>
- Dresner, E. (2005). The Topology of Auditory and Visual Perception, Linguistic Communication, and Interactive Written Discourse. *Language@Internet*. URL: http://www.languageatinternet.de/articles/2005/161/index_html/
- Foucart, A., Romero-Rivas, C., Gort, B.L., & Costa, A. (2016). Discourse comprehension in L2: Making sense of what is not explicitly said. *Brain and Language, 163*, 32–41. <https://doi.org/10.1016/j.bandl.2016.09.001>
- Graesser, A.C., Wiemer-Hastings, P., & Wiemer-Hastings K. (2001). Constructing Inferences and Relations during Text Comprehension. In Sanders, Schilperoord, & Sporeen (Eds.), *Text Representation: Linguistic and Psycholinguistic Aspects* (pp. 21–26). Amsterdam/Philadelphia: Benjamins.
- Hahne, C., Goldhammer, F., Kröhne U., & Naumann J. (2018). The role of reading skills in the evaluation of online information gathered from search engine environments. *Computers in Human Behavior, 78*, 223–234. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.10.004>
- Houghton, G. (2018). Action and perception in literacy: A common-code for spelling and reading. *Psychological Review, 125*(1), 83–116. <https://doi.org/10.1037/rev0000084>
- Hubers, F., Snijders, T.M., & Hoop, H. (2016). How the brain processes violations of the grammatical norm: An fMRI Study. *Brain and Language, 163*, 22–31. <https://doi.org/10.1016/j.bandl.2016.08.006>
- Khmel, Inna (2021). Humanization of Virtual Communication: from Digit to Image. *Philosophy and Cosmology, 27*, 126–134. <https://doi.org/10.29202/phil-cosm/27/9>
- Ohadi J., Brown B., Trub L., & Rosenthal L. (2018) I just text to say I love you: Partner similarity in texting and relationship satisfaction. *Computers in Human Behavior, 78*, 126–132. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.08.048>
- Sharon, E.M., & Thompson-Schill, L. (2017) Tracking competition and cognitive control during language comprehension with multi-voxel pattern analysis. *Brain and Language, 165*, 21–32. <https://doi.org/10.1016/j.bandl.2016.11.002>

- Van den Broek, P., Young, M., Tzeng, Y., & Linderholm, T. (1999). The landscape model of reading. In H. van Oostendorp, & S.R. Goldman (Eds.), *The construction of mental representations during reading* (pp. 71–98). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Young, K.S. (1998). *Caught in the Net: How to Recognize the Signs of Internet Addiction – and a Winning Strategy for Recovery*. New York: John Wiley & Sons.

References

- Akimova Nataliia (АКИМОВА, Наталья) (2021). The genesis of Internet texts understanding in adolescence depending on the level of mental and speech development. *Mendeley Data*, VI. <https://doi.org/10.17632/5y8b8kbjn9.1>
- Akimova, N.V. (2020). *Psykholohiya rozuminnya tekstiv internetu [Psychology of understanding the texts of the Internet]*. Vinnytsia [in Ukrainian].
- Bosco, F.M., & Gabbatore, I. (2017). Theory of mind in recognizing and recovering communicative failures. *Applied Psycholinguistics*, 38(1), 57–88. <https://doi.org/10.1017/S0142716416000047>
- Chepelyeva, N.V. (1992). *Psykholohiya chytannya navchalnoyi ta naukovoyi literatury v systemi profesynoyi pidhotovky studentiv [Psychology of Academic and Scientific Literature Reading in the System of Students' Professional Training]. Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv: KDPI im. M.P. Drahomanova [in Ukrainian].
- Cummine, J., Cribben, I., Luu, C., Kim, E., Bakhtiari, R., Georgiou, G., & Boliek, C.A. (2016). Understanding the role of speech production in reading: Evidence for a print-to-speech neural network using graphical analysis. *Neuropsychology*, 30(4), 385–397. <https://doi.org/10.1037/neu0000236>
- De Freitas, P.V., Peruzzi Ella Da Mota, M.M., & Deacon, S.H. (2018). Morphological awareness, word reading, and reading comprehension in Portuguese. *Applied Psycholinguistics*, 39(3), 507–525. <https://doi.org/10.1017/S0142716417000479>
- Deyk, T.A. van, & Kinch, V. (1988). Strategii ponimaniya svyaznogo teksta [Strategies for understanding of coherent text]. *Novoye v zarubezhnoy lingvistike – New in Foreign Linguistics*, 23, 153–211 [in Russian].
- Dresner, E. (2005). The Topology of Auditory and Visual Perception, Linguistic Communication, and Interactive Written Discourse. *Language@Internet*. URL: http://www.languageatinternet.de/articles/2005/161/index_html/
- Foucart, A., Romero-Rivas, C., Gort, B.L., & Costa, A. (2016). Discourse comprehension in L2: Making sense of what is not explicitly said. *Brain and Language*, 163, 32–41. <https://doi.org/10.1016/j.bandl.2016.09.001>
- Goroshko, Ye.I. (2009). Internet-zhanr i funktsionirovaniye yazyka v Internete: popytka refleksii [The Internet genre and the functioning of a language on the Internet: an attempt at reflection]. *Zhanry rechi – Speech Genres*, 6, 11–27 [in Russian].
- Graesser, A.C., WiemerHastings, P., & Wiemer-Hastings K. (2001). Constructing Inferences and Relations during Text Comprehension. In Sanders, Schilperoord, & Spooen (Eds.), *Text Representation: Linguistic and Psycholinguistic Aspects* (pp. 21–26). Amsterdam/Philadelphia: Benjamins.

- Hahne, C., Goldhammer, F., Kröhne U., & Naumann J. (2018). The role of reading skills in the evaluation of online information gathered from search engine environments. *Computers in Human Behavior*, 78, 223–234. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.10.004>
- Houghton, G. (2018). Action and perception in literacy: A common-code for spelling and reading. *Psychological Review*, 125(1), 83–116. <https://doi.org/10.1037/rev0000084>
- Hubers, F., Snijders, T.M., & Hoop, H. (2016). How the brain processes violations of the grammatical norm: An fMRI Study. *Brain and Language*, 163, 22–31. <https://doi.org/10.1016/j.bandl.2016.08.006>
- Karr, N. (2013). *Pustyshka. Chto Internet delayet s nashimi mozgami [Soothe: What the Internet does with our brains]*. St. Petersburg: BestBusinessBoks [in Russian].
- Khmel, Inna (2021). Humanization of Virtual Communication: from Digit to Image. *Philosophy and Cosmology*, 27, 126–134. <https://doi.org/10.29202/phil-cosm/27/9>
- Lutovinova, O.V. (2013). Yazykovaya lichnost v virtualnom diskurse [Linguistic personality in virtual discourse]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Volgograd [in Russian].
- Meleshnikov, A.A. (2010). Vospriyatiye lichnosti po fotografii pri obshchenii v Internet: na materi ale saytov znakomstv. [Perception of personality by photography while communicating on the Internet: on the material of dating sites]. *Doctor's thesis*. Yaroslavl [in Russian].
- Naumova, T.A. (2008). Obraz “Ya” Internet-zavisimyykh i Internet-nezavisimyykh sotsialnykh agentov v virtualnom prostranstve [The image of the “I” of Internet-dependent and Internet-independent social agents in the virtual space]. *Doctor's thesis*. Yaroslavl [in Russian].
- Novikov, A.I. (1999). Smysl: sem dikhotomicheskikh priznakov [Sense: seven dichotomous signs]. *Teoriya i praktika rechevykh issledovaniy – Theory and practice of speech research. Proceedings of the 3rd All-Russian conference (ARSO – 2003)*, (pp. 132–144). Moscow: Moskovskiy gosudarstvennyy universitet [in Russian].
- Ohadi J., Brown B., Trub L., & Rosenthal L. (2018) I just text to say I love you: Partner similarity in texting and relationship satisfaction. *Computers in Human Behavior*, 78, 126–132. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.08.048>
- Posokhova, V.V. (2006). Sotsialno-psykholohichni osoblyvosti formuvannya zhyttyevykh planiv Internet-zaleznoyi molodi [Socio-psychological features of the formation of life plans of Internet-addicted youth]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
- Sharon, E.M., & Thompson-Schill, L. (2017) Tracking competition and cognitive control during language comprehension with multi-voxel pattern analysis. *Brain and Language*, 165, 21–32. <https://doi.org/10.1016/j.bandl.2016.11.002>
- Shevchenko, I.S. (2002). Variativnost samoprezentatsii lichnosti v Internet-obshchenii [Variability of personal self-presentation in Internet communication]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kazan [in Russian].
- Shpittser, M. (2014). *Antimozg: tsifrovyye tekhnologii i mozg [Anti-brain: Digital technologies and the brain]*. Moscow: AST [in Russian].
- Smoll, G., & Vorgan, G. (2011). *Mozg onlayn. Chelovek v epokhu interneta [The brain is online. Man in the era of the Internet]*. Moscow: Kolibri, Azbuka-Atikus [in Russian].

- Turetska, K.H.I. (2011). Osobystisna identychnist skhylnykh do Internet-zalezhnosti osib [Personal identity of people prone to Internet addiction]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
- Van den Broek, P., Young, M., Tzeng, Y., & Linderholm, T. (1999). The landscape model of reading. In H. van Oostendorp, & S.R. Goldman (Eds.), *The construction of mental representations during reading* (pp. 71–98). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Van, Shilu (2013). Internet-zavisimost u uchastnikov kompyuternykh igr. [Participants in computer games have Internet addiction]. *Doctor's thesis*. Moscow [in Russian].
- Voyskunskiy, A.Ye. (2013). Aktualnost psikhologii Interneta [The relevance of the psychology of the Internet]. In Yu.P. Zinchenko, A.E. Voiskunsky, & T.V. Kornilov (Eds.), *Idei O.K. Tikhomirova i A.V. Brushlinskogo i fundamentalnyye problemy psikhologii (k 80-letiyu so dnya rozhdeniya) – Ideas by O.K. Tikhomirova and A.V. Brushlinsky and the fundamental problems of psychology (on the 80th anniversary of his birth): Proceedings of the All-Russian Scientific Conference (with foreign participation). (Moscow, 30 May – 1 June 2013)* (pp. 50–52). Moscow: Moskovskiy gosudarstvennyy universitet imeni M.V. Lomonosova [in Russian].
- Young, K.S. (1998). *Caught in the Net: How to Recognize the Signs if Internet Addiction – and a Winning Strategy for Recovery*. New York: John Wiley & Sons.
- Zalevskaya, A.A. (1990). *Slovo v leksikone cheloveka. Psikholingvisticheskoye issledovaniye [The word in the human lexicon. Psycholinguistic research]*. Voronezh [in Russian].
- Znakov, V.V. (2005). *Psikhologiya ponimaniya: Problemy i perspektivy [Psychology of Understanding: Problems and Perspectives]*. Moscow: Izd-vo “Institut psikhologii RAN” [in Russian].

АНОТАЦІЯ

Мета. Представити результати вивчення специфіки розуміння текстів інтернету читачами юнацького віку; дослідити особливості генези розуміння текстів інтернету залежно від рівня мисленнево-мовленневого розвитку, притаманного певному читачеві; виявити закономірності динаміки успішності розуміння зі зростанням рівня мисленнево-мовленневого розвитку на кожному етапі процесу розуміння.

Методи і методика. У дослідженні використані теоретичні (дедукція, індукція, аналіз, синтез, узагальнення, систематизація), емпіричні (експеримент, метод семантичних і прагматичних інтерпретацій, контент-аналіз; суб'єктивного шкалювання) та статистичні методи (первинна статистика, кореляційний аналіз). Вибірка складала 122 особи чоловічої та жіночої статі. Вивчення специфіки розуміння проводилося за авторською методикою “Успішність розуміння текстів інтернету”, що представлена у статті. Рівень мисленнево-мовленневого розвитку респондентів було визначено за допомогою низки стандартизованих тестів, зокрема тесту Ебінгауза, методики “Встановлення

закономірностей” Б.Л. Покровського, КОТ (короткий орієнтовний відбірковий тест В.Н. Бузина, Е.Ф. Вандерліка, опитувальник діагностики інтелекту).

Результати. У дослідженні було встановлено, що чим вищий рівень розвитку когнітивної сфери досліджуваних, тим активніше вони читають тексти інтернету та точніше можуть прогнозувати зміст тексту за малюнком, проте дещо гірше за назвою. Успішність інтерпретації також покращується зі зростанням рівня мисленнево-мовленнєвого розвитку, незалежно від типу тексту інтернету. На етапі емоційної ідентифікації генеза розуміння текстів інтернету визначається рівнем мисленнево-мовленнєвого розвитку лише щодо узгодженості емоційної оцінки, яка залежить від специфіки тексту інтернету.

Висновки. Доведено, що рівень мисленнево-мовленнєвого розвитку юнаків впливає на успішність їх розуміння текстів інтернету. Особливо відчутній цей вплив на етапах рецепції та інтерпретації. На етапі емоційної ідентифікації рівень мисленнево-мовленнєвого розвитку впливає лише на узгодженість емоційної оцінки і лише щодо окремих типів текстів інтернету.

Ключові слова: розуміння, текст інтернету, сприйняття, інтерпретація, емоційна ідентифікація, рівень мисленнево-мовленнєвого розвитку, генеза розуміння.

Psycholinguistics. Психолінгвістика. зб. наук. праць. Переяслав:
ФОП Домбровська Я.М. 2022. Вип. 31(1). 234 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

PSYCHOLINGUISTICS
ПСИХОЛІНГВІСТИКА

ВИПУСК 31(1)

Збірник наукових праць
Виходить двічі на рік
Українською, англійською та іншими мовами

Комп'ютерна верстка і дизайн І.В. Мисан

Автор несе відповідальність за зміст статті.

Редколегія Збірника не завжди поділяє теоретико-методологічні погляди Авторів.

УДК 81'23
П 86

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2022

Підписано до друку 14.04.2022 р. Формат 70X100 1/16.

Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.

Наклад 300. Зам. № 000 Ум. друк. арк. 13,1.

Виготівник ФОП Домбровська Я.М.,

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
державного реєстру видавців ДК № 6366 від 22.08.2018 р.

08055, Київська обл., Макарівецький р-он., с. Вільне, вул. Чапаєва, 16а

e-mail: devis519@ukr.net
